

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ**

«Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелдәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты белән үзенә конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Н.Е. Мешкова шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2018 елның 28 июне

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснетдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Н.Е. Мешкова шикаятен алдан өйрәнгән судья Р.Г. Сәхиева бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Н.Е. Мешкова «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелдәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең (алга таба шулай

ук — Тәртип) 1 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Дәгъвалана торган нигезләмә белән шул билгеләнгән: әлеге Тәртип Россия Федерациясе Торак кодексының 51 статьясындагы 1 өлешенең 4 пунктында каралган исемлектә күрсәтелгән хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалидларга, шулай ук әлеге исемлектә күрсәтелгән хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалид балалары булган, билгеләнгән тәртиптә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж дип танылган, 2005 елның 1 гыйнварыннан соң исәпкә куелган гаиләләргә (алга таба — гражданнар категорияләре) Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түлү) бирү механизмын билгели.

Шикаятьтән һәм аңа кушымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, мөрәжәгать итүче — Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгының 2012 елның 29 ноябрәндәге 987н номерлы боерыгы белән расланган Гражданнарның бер фатирда бергә яшәүләре мөмкин булмаган хроник авыруларның авыр формалары исемлегенә (элек Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 16 июнендәге 378 номерлы карары белән расланган Исемлек гамәлдә булган) кәргән психик авыру буенча 2 төркем инвалиды һәм ул Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Мәскәү районы администрациясе башлыгының 2009 елның 27 маендагы күрсәтмәсе нигезендә торак шартларын яхшыртуга мохтаж буларак исәптә тора.

Үзенең торак шартларын яхшырту максатында ул чираттан тыш тәртиптә торак урын бирү турындагы гариза белән Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Киров һәм Мәскәү районнары администрациясенә мөрәжәгать иткән. Ләкин ул гаризаны канәгатьләндерүдән аңа баш тартканнар. Шуңа бәйле рәвештә шикаять бирүче судка мөрәжәгать иткән. Казан шәһәре Вахитов район суды карары белән уңайлыклары булган торак бирү турындагы дәгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән аңа баш тартылган. Шул ук вакытта суд карарында шул күрсәтелгән: торак шартларын яхшыртуга мохтаж булган

инвалидларны һәм инвалид балалары булган гаиләләрне торак белән тәэмин итү тәртибе хәзерге вакытта махсус Татарстан Республикасы законы белән жайга салынган һәм социаль наем шартларында торак урын бирүне түгел, ә торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирүне күздә тотта.

Күрсәтелгән субсидияне алу максатында ул социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәсе буенча торак урынга мохтажларны исәпкә алуга кую турындагы гариза белән Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Киров һәм Мәскәү районнары администрациясенә мөрәжәгать иткән. Ләкин социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннары бирелүгә мохтаж булган гражданны исәпкә алуның расланган тәртибе булмау сәбәпле, әлеге гаризаны канәгатьләндерүдән аңа баш тартылган.

Гражданка Н.Е. Мешкова үзенең хокукы булуын тану һәм тиешле исәпкә алыну максатында Казан шәһәре Вахитов район судына мөрәжәгать иткән, аның Татарстан Республикасы Югары судының граждан эшләре буенча суд коллегиясенә апелляция билгеләмәсе белән үзгәрешсез калдырылган карары белән дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән аңа шулай ук баш тартылган.

Мөрәжәгать итүче билгеләгәнчә, «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» 2004 елның 8 декабрдәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының (алга таба шулай ук — Татарстан Республикасы Законы) 8.2 статьясын үтәү йөзеннән кабул ителгән, гражданның тиешле категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү механизмын жайга сала торган Тәртип аларны социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж буларак тану тәртибен билгеләми. Шуңа бәйле рәвештә ул Татарстан Республикасында гражданны социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж буларак таныла алмыйлар, димәк, аларның Татарстан Республикасы Законының 8.2 статьясындагы 1 пункты белән каралган торак субсидиясен алу мөмкинлеге юк, дип саный.

Бэян ителгәннәр нигезендә гражданка Н.Е. Мешкова Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты Татарстан Республикасы Конституциясенә 2, 13, 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 30, 54 (беренче өлеш), 55 һәм 58 (икенче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Татарстан Республикасында хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалидларга һәм хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалид балалары булган гаиләләргә социаль ярдәм чаралары «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» Татарстан Республикасы Законының 8.2 статьясында каралган. Татарстан Республикасы Законының әлеге статьясын гамәлгә ашыру максатында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары кабул ителгән, аның белән дөгъвалана торган Тәртип расланган.

Дөгъвалана торган Тәртипнең 1 пункты социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж булган, 2005 елның 1 гыйнварыннан соң исәпкә куелган гражданның аерым категорияләренә торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү буенча гомуми нигезләмәләрдән тора. Шул ук вакытта гражданка Н.Е. Мешкова тарафыннан дөгъва белдерелә торган норма асылда дөгъвалана торган Тәртипнең хокукый жайга салу предметын гына билгели, әмма күрсәтелгән субсидияне бирү механизмының конкрет эчтәлеген ачыккламый, шуңа күрә дә үзеннән-үзе гражданның конституциячел хокукларын шикаяттә күрсәтелгән аспектта боза торган буларак санала алмый.

Моннан тыш, мөрәжәгать итүче үз хокукларының бозылуын Татарстан Республикасында социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж булган гражданны исәпкә алу тәртибе билгеләнмәүдә күрә. Ләкин хәзерге вакытта әлеге тәртип Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 7 июнендәге 432 номерлы карары белән расланган. Аның нигезләмәләренә турыдан-туры дөгвалана торган Тәртиптә, шул исәптән аның 1 пунктында чагылыш табылмавы факты, шуңа граждана Н.Е. Мешкова сылтама ясы да, шулай ук үзеннән-үзе аның конституциячел хокукларын бозу буларак карала һәм дөгвалана торган норма эчтәлегенә билгесезлеге турында раслы алмый.

Шулай итеп, дөгвалана торган хокукый жайга салу Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына бирелгән вәкаләтләр чикләрендә кабул ителгән, гамәлдәге законнар таләпләренә жавап бирә һәм, димәк, аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк, шуңа күрә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенә 2 пункты белән үзара бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенә 1 пункты нигезендә мөрәжәгать итүченә шикаяте карала алмый.

Баян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенә 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенә 1 һәм 2 пунктларына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга

торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Н.Е. Мешкова шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки ул «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мөрәҗәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катгый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчermәсен гражданка Н.Е. Мешковага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиbәрergә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 10-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**